

СОВЕТ
МУРАЛИНСКОГО СЕЛЬСКОГО
ПОСЕЛЕНИЯ КАЙБЫЦКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ТАТАРСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫ
КАЙБЫЧ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ
МӨРӘЛЕ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
СОВЕТЫ

РЕШЕНИЕ

11.02.2022

Мөрәле ав.

КАРАР

№ 26

Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы
«Мөрәле авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге
Уставына үзгәрешләр керту турында

Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Мөрәле авыл жирлеге Советының 2018 елның 1 октябрендәге 15 номерлы каары белән кабул ителгән Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы «Мөрәле авыл жирлеге» Уставын «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законаң «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законына туры китерү максатларында Кайбыч муниципаль районының Мөрәле авыл жирлеге Советы КАРАР ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы «Мөрәле авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр проектын кабул итәргә (1 нче кушымта)

2. Расларга:

«Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының «Мөрәле авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр керту турында» Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Мөрәле авыл жирлеге Советы каары проектына гражданнар тәкъдимнәрен исәпкә алу тәртибе (2 нче кушымта);

Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Мөрәле авыл жирлеге Советының «Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы «Мөрәле авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр керту турында» каары проекты буенча гавами тыңлаулар үткәру тәртибе (3 нче кушымта).

3. «Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының «Мөрәле авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр керту турында» каары проекты буенча кергән тәкъдимнәрне исәпкә алу, гомумиләштерү һәм каару буенча түбәндәгә составта эшче төркем төзөргә:

Мөрәле авыл жирлеге Советы депутаты Мифтахова Рәзилә Ринат кызы, Мөрәле авыл жирлеге Советы депутаты Садриева Алсу Зөлфикәр кызы, Мөрәле авыл

жирлеге Советы депутаты Билалиев Альберт Рифкат улы.

4. Гавами тыңлауларны 2022 елның 04 мартаңда 10.00 сәгатьтә Кайбыч районы, Мөрәле авылы, Үзәк урам, 45 нче йорт адресы буенча урнашкан Мөрәле авылы мәдәният йорты бинасында уздырырга.

5. Эшче төркемгә Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының Мөрәле авыл жирлеге Советы депутатлары һәм «Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының «Мөрәле авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр керту турында» карар проекты буенча гражданнарың тәкъдимнәрен өйрәнергә һәм гомумиләштерергә һәм Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының Мөрәле авыл жирлеге Советына карауга чыгарырга.

6. Элеге каарның үтәлешен контролъдә тотуны «Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының «Мөрәле авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр керту турында» карар проекты буенча кергән тәкъдимнәрне исәпкә алу, гомумиләштерү һәм карау буенча эшче төркемгә йөкләргә.

7. Элеге каарны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чeltәрендә <http://pravo.tatarstan.ru> веб-адресы буенча Татарстан Республикасы хокукий мәгълүматының рәсми порталында һәм Кайбыч муниципаль районы Мөрәле авыл жирлегенең <http://muralin-kaybici.tatarstan.ru> веб-адресы буенча рәсми сайтында бастырырга.

Татарстан Республикасы
Кайбыч муниципаль районы
Мөрәле авыл жирлеге Башлыгы

Зиннәтуллин Р.Р.

Татарстан Республикасы
Кайбыч муниципаль районы
Мөрәле авыл жирлеге Советының
2022 е. 11 февралендәге 26 номерлы
каарына 1нче күшымта

Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы «Мөрәле авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына кертелә торган үзгәрешләр

1. 1 статьяда «« Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы «Мөрәле авыл жирлеге»« сүзләрен «Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы «Мөрәле авыл жирлеге»« сүзләре белән алмаштырырга.

2. 2 статьяның 3 өлешен түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«3. Жирлек чикләре «Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы» муниципаль берәмлекенен һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләрнең территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында» 2005 елның 31 гыйнварындагы 25-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән билгеләнгән».

3. 5 статьяда:

1 өлешнең 9 пунктындагы беренче абзацын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«Жирлек территориясен тәзекләндерү қагыйдәләрен раслау, аның предметы булып Жирлек территориясен тәзекләндерү қагыйдәләрен үтәү, социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктурасы объектларыннан һәм күрсәтелүче хезмәтләрдән инвалидларның файдалана алуын тәэммин итү таләпләрен үтәү торган тәзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру, Жирлек территориясен күрсәтелгән қагыйдәләр нигезендә тәзекләндерүне оештыру, шулай ук торак пунктлар чикләрендә урнашкан урманнардан, махсус сакланылучы табигать территорияләреннән файдалануны, аларны саклауны оештыру;»;

1 өлешнең 9 пунктындагы унтуғызынычы абзацын үз көчен югалткан дип танырга;

4. 6 статьяның 1 өлешен түбәндәге эчтәлекле 16 һәм 17 пунктлар өстәргә:

«16) участок уполномоченные вазыйфасын биләүче хезмәткәргә һәм аның гаилә әгъзаларына хезмәткәр күрсәтелгән вазыйфаны биләгән вакытка торак урыны бириү;

17) алкогольле, наркотик яисә башка токсик исереклек халәтендәге затларга ярдәм күрсәту чарагарын гамәлгә ашыру.».

5. 16 статьяда:

9 өлешкә түбәндәге эчтәлекле 7 пункт өстәргә:

«7) инициативалы проект тұрында фикер алышу һәм аны хуплау мәсьәләсе буенча карар кабул итү.»;

түбәндәге әттәлекле 10.1 өлеш өстәргә:

«10.1. Территориаль ижтимагый үзидарә органнары проект инициаторлары буларак инициатив проектны тәкъдим итә ала.».

6. 19 статьяның 10 һәм 11 өлешләрен түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«10. Гавами тыңлауларны оештыру һәм уздыру тәртибе Жирлек уставы һәм (яисә) норматив хокукий актлары белән билгеләнә һәм Жирлек Советының халыкка алдан хәбәр итү, гавами тыңлаулар уздыру вакыты һәм урыны түрында Жирлек халкына алдан хәбәр итү, муниципаль хокукий акт проекты белән алдан ук таныштыру, шул исәптән аны урнаштыру юлы белән «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендәге Жирлек рәсми сайтында (алга таба - рәсми сайт) урнаштыру, Жирлектә яшәүчеләрнең муниципаль хокукий акт проекты буенча фикер алышуга чыгарылган искәрмәләрен һәм тәкъдимнәрен, шул исәптән рәсми сайт ярдәмендә, халық тыңлауларында катнашуны, гавами тыңлауларның (гавами тыңлауларның) нәтижәләрен бастырып чыгаруны, шул исәптән аларны гавами тыңлауларның нәтижәләрен бастырып чыгаруны, шул исәптән, кабул ителгән карапларны, шул исәптән рәсми сайтта, аларны урнаштыру юлы белән, аларны рәсми сайтта бастыруны тәэммин итә торган башка چараларны күздә тотарга тиеш.

Жирлек Советы Уставы һәм (яисә) норматив хокукий актлары белән, әлеге өлешнен беренче абзацында күрсәтелгән материалларны һәм мәгълүматны урнаштыру, Жирлектә яшәүчеләрнең муниципаль хокукий акт проекты буенча үз искәрмәләрен һәм тәкъдимнәрен тапшыру мөмкинлеген тәэммин итү, шулай ук Поселения халкының гавами тыңлауларда катнашуы өчен, рәсми сайтын мондый максатлары өчен мәжбүри файдалану түрындагы таләпләрне үтәп, әлеге статьяның максатлары өчен файдалану тәртибе Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә торган «Бердәм дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр (функцияләр) порталы» федераль дәүләт мәгълүмат системасы файдаланылырга мөмкин, дип билгеләргә мөмкин.

11. Генераль планнар проектлары, жирдән файдалану һәм төзелеш алыш бару кагыйдәләре проектлары, территорияне планлаштыру проектлары, территорияне ызынлау кагыйдәләре проектлары, территорияләрне төзекләндерү кагыйдәләре проектлары, курсәтелгән расланган документларның берсенә үзгәрешләр кертүне күздә totkan проектлар, жир кишәрлекенән яисә капитал төзелеш объектыннан файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төренә яисә рөхсәт бирү түрындагы караплар проектларына, капитал төзелеш объектларын төзүнең ин чик параметрларыннан тайпилуга рөхсәт бирү, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү түрындагы караплар проектларына, жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның бер төрен һәм мондый файдалануның башка төрен үзгәрту мәсьәләләренә, жирдән файдалануның расланган кагыйдәләре булмаганда һәм төзелеш корылмалары төзү түрындагы кануннар нигезендә гавами тыңлаулар яисә ижтимагый фикер алышулар үткәрелә.»;

7. 20 статьяда:

1 өлештә «һәм жирле үзидарәнең вазыйфаи затлары» сүzlәреннән соң «инициатив проектларны керту һәм аларны карау мәсьәләләре буенча фикер алышу» сүzlәрен өстәргә,»;

2 өлешкә түбәндәге эчтәлекле абзац өстәргә:

«Инициатив проектлар керту һәм аларны карау мәсьәләләре буенча гражданнар жыелышында уналты яшкә житкән тиешле территориядә яшәүчеләр катнашырга хокуклы. Инициатив проектларны керту мәсьәләләрен карау һәм тикшерү максатларында гражданнар жыелышын билгеләү һәм уздыру тәртибе Дәүләт Советы карары белән билгеләнә.».

8. 22 статьяда:

2 өлештә «торак пунктта яшәүчеләрнең» сүzlәреннән соң «(яисә аның территориясенең бер өлеше)» сүzlәрен өстәргә;

3 өлешкә түбәндәге эчтәлекле 5 пункт өстәргә:

«5) торак пункт территориясенең әлеге өлешендә гражданнарның үзара салым акчаларын керту һәм куллану мәсьәләсе буенча жирлек составына керүче торак пункт территориясе өлешендә Татарстан Республикасы законы нигезендә.»;

4 өлешие түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«4. Гражданнарның жыены жирлек башлыгы йә сайлау хокукуна ия, кимендә 10 кеше яши торган торак пунктта яшәүчеләр төркеме инициативасы белән чакырылырга мөмкин.

Әлеге статьяның 3 өлешендәге 5 пунктында каралган гражданнарның жыены, 10 кешедән дә ким булмаган санда торак пункт территориясенең тиешле өлешендә яшәүче кешеләр төркеме инициативасы белән, Жирлек Советы тарафыннан чакырылырга мөмкин.

Гражданнарның үзара салым акчаларын керту һәм куллану мәсьәләсе буенча гражданнар жыены үткәрелегә мөмкин булган Кайбыч муниципаль районы чикләрендәге жирлек составына керүче торак пункт территориясенең бер өлешенең чикләрен билгеләү критерийлары Татарстан Республикасы законы белән билгеләнә.»;

9. 23 статьяда:

2 өлешкә түбәндәге эчтәлекле жөмлә өстәргә:

«Гражданнарның инициатив проектка ярдәм итү турындагы фикерен ачыклау мәсьәләсе буенча сораштыруда жирлек халкы яисә инициатив проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителә торган өлешендә уналты яшкә житкән яшәүчеләр катнашырга хокуклы.»;

3 өлешкә түбәндәге эчтәлекле 3 пункт өстәргә:

«3) уналты яшкә житкән инициатив проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителә торган жирлектә яшәүчеләрнең яисә аның өлешләрендә гражданнарның әлеге инициатив проектка ярдәм итү турындагы фикерен ачыклау өчен.»;

5 өлештә:

беренче абзацын түбәндәгө редакциядә бәян итәргә:

«Гражданнардан сорашып белешүне билгеләү турындағы карап Жирлек советы тарафыннан кабул ителә. Гражданнардан сорашып белешу уздыру өчен жирлекнен рәсми сайты «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә кулланылырга мөмкин. Гражданнардан сорашып белешүне билгеләү турында Жирлек Советы каарында түбәндәгеләр билгеләнә:»;

түбәндәгө эчтәлекле 6 пункт өстәргә:

«6) «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә <http://muralin-kaybici.tatarstan.ru> веб-адрес буенча рәсми сайтыннан файдаланып халыктан сораштыру үткәрелгән очракта, сораштыруда катнашучыларны идентификацияләү тәртибе:»;

7 өлешнен 1 пунктында «яисә Жирлек халкы» сүзләрен өстәргә.

10. түбәндәгө эчтәлекле 26.1 статья өстәргә:

«26.1 статья. Инициатив проектлар

1. Жирлек халкы яисә аның өлеше өчен өстенлекле әһәмияткә ия чараларны гамәлгә ашыру максатларында, жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне яисә жирле үзидарә органнарына бирелгән башка мәсьәләләрне хәл итү буенча, жирлекнен башкарма комитетына инициатив проект көртөлөргә мөмкин. Инициатив проектлар гамәлгә ашырыла ала торган жирлек территориясенен бер өлешен билгеләү тәртибе Жирлек Советының норматив хокукий акты белән билгеләнә.

2. Инициатив проектны керту инициативасы белән уналты яшькә житкән һәм жирлек территориясендә яшәүче кимендә ун гражданнан торган инициатив төркем, территориаль ижтимагый үзидарә органнары, авыл торак пункты старостасы (алга таба - проект инициаторлары) чыгыш ясарга хокуклы. Инициатив төркемнен минималь саны Жирлек Советының норматив хокукий акты белән киметелөргә мөмкин. Жирлек Советының норматив хокукий акты нигезендә проект инициаторы булу хокукуы шулай ук жирлек территориясендә эшчәнлек алыш баручы башка затларга да бирелергә мөмкин.

3. Инициатив проектта түбәндәгө белешмәләр булырга тиеш:

1) жирлектә яисә аның өлешендә яшәүчеләр өчен өстенлекле әһәмияткә ия проблеманы тасвирлау;

2) күрсәтелгән проблеманы хәл итү буенча тәкъдимнәрне нигезләү;

3) инициатив проектны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтиҗәсен (көтелгән нәтижәләрен) тасвирлау;

4) инициатив проектны гамәлгә ашыруга кирәkle чыгымнарны алдан исәпләү;

5) инициатив проектны гамәлгә ашыруның планлаштырыла торган сроклары;

6) әлеге проектны гамәлгә ашыруда кызыксынучы затларның планлаштырыла торган (мөмкин булган) финанс, мөлкәт һәм (яисә) хезмәт белән катнашуы турында белешмәләр;

7) инициатив түләүләрнең планлаштырылган күләменнән тыш, әлеге акчаларны инициатив проектны гамәлгә ашыруга куллану күздә тотылган очракта, жирле бюджет акчалары күләменә күрсәтү;

8) Жирлек территориясенә яисә аның чикләрендә инициатив проект гамәлгә ашырылачак өлешенә Жирлек Советы каарында билгеләнгән тәртип нигезендә күрсәтү;

9) Жирлек Советы каарында каалган башка белешмәләр.

4. Жирлек Башкарма комитетына кертелгәнче инициатива проекты гражданнар жыенында, жыелышында яисә конференцияндә, шул исәптән территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча гражданнар жыелышында яисә конференцияндә, инициатив проект турында фикер алышу, жирлектә яшәүчеләрнең яисә аның өлешенен мәнфәгатьләрен туре килүен билгеләү, инициатив проектны гамәлгә ашыруның максатчанлыгын билгеләү, шулай ук инициатив проектны хуплау турында гражданнарның жыене, жыелышы яисә конференциясе тарафыннан каар кабул итү максатларында кааралырга тиеш. Шул ук вакытта бер жыенда, бер жыелышта яки гражданнарның бер конференцияндә берничә инициативалы проект кааралырга мөмкин.

Жирлек Советы каары белән шулай ук гражданнардан сорашып белешү, имзалар жыю юлы белән инициатив проектка ярдәм итү мәсьәләсе буенча гражданнарның фикерен ачыклау мөмкинлеге карала ала.

Инициатив проектны гамәлгә керткәндә проектның инициаторлары Жирлек Башкарма комитетына гражданнарның жыене, жыелышы яисә конференциясе беркетмәсен, гражданнарның сораштыру нәтиҗәләрен һәм (яисә) гражданнарның инициатив проектка Жирлек халкы яисә аның өлеше тарафыннан ярдәм күрсәтүне раслый торган имза кәгазъләрен теркиләр.

5. Инициатив проектны муниципаль берәмлекнән башкарма комитетына керту турындагы мәгълүмат Жирлек жирлегенең рәсми сайтында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чeltәрендә инициатив проект жирле администрациягә кертелгән көннән алыш өч эш көне эчендә бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) һәм урнаштырылырга тиеш һәм әлеге статьяның З өлешендә күрсәтелгән, шулай ук проектның инициаторлары хакында белешмәләрне үз эченә алырга тиеш. Бер үк вакытта гражданнар Жирлек Башкарма комитетына аларны тәкъдим итү срогын күрсәтеп, үzlәренен кисәтүләрен һәм тәкъдимнәрен тәкъдим итү мөмкинлеге турында мәгълүмат алалар. Узләренең искәрмәләрен һәм тәкъдимнәрен уналты яшькә житкән Жирлек халкы жибәрергә хокуклы. Күрсәтелгән мәгълүматны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чeltәрендә урнаштыру мөмкинлеге булмаган очракта, күрсәтелгән мәгълүмат Кайбыч муниципаль районның рәсми сайтында урнаштырыла.

Авыл торак пунктыха күрсәтелгән мәгълүмат гражданнарга авыл торак пунктыхының старостасы тарафыннан житкерелергә мөмкин.

6. Инициатив проект Жирлек Башкарма комитеты тарафыннан аны керткән көннән алыш 30 көн эчендә һичшикsez кааралырга тиеш. Муниципаль берәмлекнән башкарма комитеты инициатив проектны карау нәтижәләре буенча түбәндәге каарларның берсен кабул итә:

1) инициативалы проектны хупларга һәм аның өстенде эшләүне жирле бюджет турындагы каар белән каалган бюджет ассигнованиеләре чикләрендә тиешле максатларда жирле бюджет проектын төзу һәм карау тәртибен түрките (жирле бюджет турындагы кааррага үзгәрешләр керту) дәвам итәргә;

2) инициатив проектны хуплаудан баш тартырга һәм инициатив проектны хуплаудан баш тарту сәбәпләрен күрсәтеп, аны проект инициаторларына кире кайтарырга.

7. Жирлек башкарма комитеты тубәндәге очракларның берсендә инициатив проектны хуплаудан баш тарту турында карап кабул итә:

1) инициатив проектны көртүнең һәм аны карауның билгеләнгән тәртибен үтәмәү;

2) инициатив проектны Россия Федерациясенең федераль законнары һәм башка норматив хокукий актлары, Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукий актлары таләпләренә, Жирлек уставына туры килмәве;

3) жирле үзидарә органнарының кирәkle вәкаләтләре һәм хокуклары булмаганлыктан, инициатив проектны гамәлгә ашыру мөмкинлеге булмау;

4) инициатив түләүләре барлыкка килмәгән инициатив проектны гамәлгә ашыру өчен кирәkle чарагар күләмендә жирле бюджет акчалары булмау;

5) инициатив проектта тасвиirlанган проблеманы нәтижәлерәк хәл итү мөмкинлеге булу;

6) инициатив проектны конкурс сайлавын узмаган дип тану.

8. Жирлекнең башкарма комитеты хокуклы, ә әлеге статьяның 7 өлешендәге 5 пунктында каралган очракта проект инициаторларына бергәләп инициатив проектны эшләп бетерергә тәкъдим итәргә, шулай ук аны үз компетенцияләре нигезендә башка муниципаль берәмлекнең яисә дәүләт органының жирле үзидарә органы каравына тәкъдим итәргә тиеш. 9. Инициатив проектларны күрсәтү, көртү, фикер альшу, карау, шулай ук аларны конкурс нигезендә сайлаг алуны үткәру тәртибе Жирлек Советы (Совет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы гражданнар жыенеңиң тарафыннан билгеләнә.

10. Россия Федерациисе субъекты бюджетыннан бюджетара трансферлар исәбеннән финанс ярдәме алу өчен тәкъдим ителә торган инициатив проектларга карата инициатив проектлар булырга тиешле белешмәләр составына таләпләр, инициатив проектларны карау тәртибе, шул исәптән аларны хуплаудан баш тарту өчен нигезләр, мондый инициатив проектларны конкурс нигезендә сайлаг алу тәртибе һәм критерийләры закон һәм (яисә) Россия Федерациисе субъектының башка норматив хокукий акты нигезендә билгеләнә. Бу очракта әлеге статьяның 3, 6, 7, 8, 9, 11 һәм 12 өлешләрендәге таләпләр кулланылмый.

11. Жирлек Башкарма комитетына берничә инициативалы проект, шул исәптән эчтәлеге буенча шундый ук ёстенлекле проблемаларны тасвиirlап, көртелгән очракта, Жирлек Башкарма комитеты конкурс нигезендә сайлаг алу оештыра һәм бу хакта проектның инициаторларына хәбәр итә.

12. Инициатив проектларны конкурс нигезендә сайлаг алуны үткәру коллегиаль органга (комиссиягә) йөкләнә, аны төзү һәм аларның эшчәнлек тәртибе Жирлек Советы карары белән билгеләнә. Коллегиаль органның (комиссиянең) составы Жирлек Башкарма комитеты тарафыннан төзелә. Мондый чакта коллегиаль орган (комиссия) әгъзаларының гомуми санының яртысы Жирлек советы тәкъдимнәре нигезендә билгеләнергә тиеш. Проектның инициаторларына һәм аларның вәкилләренә конкурс нигезендә сайлаг алуны уздырганда коллегиаль

орган (комиссия) тарафыннан инициатив проектларны карауда катнашу һәм алар буенча үз позицияләрен бәян итү мөмкинлеге тәэмин ителергә тиеш.

13. Проект инициаторлары, Жирлек территориясендә гражданнар жыены, жыелышы яисә конференциясе тарафыннан вәкаләтле башка гражданнар, шулай ук Россия Федерациясе законнарында билгеләнә торган башка затлар инициатив проектны Россия Федерациясе законнарына каршы килми торган рәвешләрдә гамәлгә ашыруны жәмәгать контролендә тотарга хокуклы.

14. Инициатив проектны Жирлек Башкарма комитеты тарафыннан карау, инициатив проектны гамәлгә ашыру барышы, шул исәптән акчаларны куллану, аны гамәлгә ашыруда кызыксынучы затларның мөлкәти һәм (яисә) хезмәт катнашуы турында мәгълумат «Интернет» мәгълумат-телекоммуникация чөлтәрендәге Жирлекнен рәсми сайтында бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) һәм урнаштырылырга тиеш. Инициатив проектны гамәлгә ашыру йомгаклары турында Жирлек Башкарма комитеты хисабы инициатив проектны гамәлгә ашыру тәмамланган көннән соң 30 календарь көн эчендә «Интернет» мәгълумат-телекоммуникация чөлтәрендәге Жирлекнен рәсми сайтында бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) һәм урнаштырылырга тиеш. Жирлек Башкарма комитетының күрсәтелгән мәгълуматны «Интернет» мәгълумат-телекоммуникация чөлтәрендә урнаштыру мөмкинлеге булмаган очракта, күрсәтелгән мәгълумат Кайбыч муниципаль районның рәсми сайтында урнаштырыла. Авыл торак пункттында күрсәтелгән мәгълумат гражданнарга авыл торак пункты старостасы тарафыннан житкерелергә мөмкин.».

11. 40 статьяның 1 өлешендәге 7 пунктын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«7) Россия Федерациясе гражданлыгы йә чит ил гражданлыгы - Россия Федерациясе халықара шартнамәсендә катнашучы чит ил гражданлыгы, аның нигезендә чит ил гражданы жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы, чит дәүләт гражданлыгы булу яисә яшәү урыны яисә Россия Федерациясе гражданының чит дәүләт территориясендә дайими яшәү хокуқын раслаучы бүтән документ яисә Россия Федерациясе халықара шартнамәсе нигезендә жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы чит ил гражданы, әгәр Россия Федерациясе халықара шартнамәсендә башкасы каралмаган булса, Россия Федерациясе халықара шартнамәсе нигезендә жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы;».

12. 46 статьяның 1 өлешендәге 9 пунктын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«9) Россия Федерациясе гражданлыгы йә чит ил гражданлыгы - Россия Федерациясе халықара шартнамәсендә катнашучы чит ил гражданлыгы, аның нигезендә чит ил гражданы жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы, чит дәүләт гражданлыгы булу яисә яшәү урыны яисә Россия Федерациясе гражданының чит дәүләт территориясендә дайими яшәү хокуқын раслаучы бүтән документ яисә Россия Федерациясе халықара шартнамәсе нигезендә жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы чит ил гражданы, әгәр Россия Федерациясе

халыкара шартнамәсендә башкасы каралмаган булса, Россия Федерациясе халыкара шартнамәсе нигезендә жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы;».

13. 49 статьяда:

1 олешнең 6 пункттындагы өченче абзацны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«Жирлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен раслый, төзекләндерү өлкәсендә аның предметы булып Жирлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен үтәү, социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктуралары объектларыннан һәм күрсәтелә торган хезмәтләрдән инвалидларның файдалана алуын тәэммин итү таләпләрен үтәү тора торган муниципаль контролъне гамәлгә ашыра, күрсәтелгән кагыйдәләр нигезендә жирлек территориясен төзекләндерүне оештыра, шулай ук жирлек чикләрендә урнашкан шәһәр урманнарыннан, махсус сакланылучы табигать территорияләреннән файдалануны, саклауны, аларны торғызуны оештыра;»;

1 өлешнең 6 пункттындагы егерменче абзацын үз көчен югалткан дип танырга; 2 өлешкә түбәндәге эчтәлекле уналты һәм унжиде абзацлар өстәргә:

«участок уполномоченные вазыйфасын биләүче хезмәткәргә һәм аның гайлә әгъзаларына хезмәткәр күрсәтелгән вазыйфанды биләгән вакытка торак урыны бири;

алкоголье, наркотик яисә башка токсик исереклек халәтендәге затларга ярдәм күрсәту чараларын гамәлгә ашыру.»;

3 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«3. Жирлекнең башкарма комитеты муниципаль контролъне гамәлгә ашыруга вәкаләтле орган булып тора.

Муниципаль контроль өлкәсендәге Жирлек Башкарма комитеты вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

1) муниципаль контролъне гамәлгә ашырганда дәүләт контроле (кузәтчелеге), муниципаль контроль өлкәсендә бердәм дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыруда катнашу;

2) Жирлек территориясендә муниципаль контролъне оештыру һәм гамәлгә ашыру;

3) «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федеरаль закон һәм башка федераль законнар нигезендә башка вәкаләтләр.

Муниципаль контроль төрләрен оештыру һәм гамәлгә ашыру «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контролъ турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федеरаль закон белән җайга салына.»;

14. 51 статьяның 6 өлешенә түбәндәге эчтәлекле 4.1 пункты өстәргә:

«4.1) авыл торак пункттында яшәүчеләр өчен өстенлекле әһәмияткә ия мәсьәләләр буенча инициатив проект кертү инициативасы белән чыгыш ясарга хокуклы;».

15. түбэндэгэ эчтэлекле 56.1 статья өстөргэ:
«56.1 статья. Инициатив проектларны гамэлгэ ашыруны финанс ягыннан һәм башкача тәэммин иту

1. Элеге Уставның 26.1 статьясында каралган инициатив проектларны гамэлгэ ашыруны финанс белән тәэммин иту чыганагы булып, жирлекнең тиешле чыгым йөкләмәләрен финанс белән тәэммин иту максатларында бирелгән Россия Федерациясе субъекты бюджетыннан инициатив түләүләр һәм (яисә) бюджетара трансферлар күләмнәрен исәптә алыш, инициатив проектларны гамэлгэ ашыруга жирле бюджет турындагы карап белән каралган бюджет ассигнованиеләре тора.

2. Инициатив түләүләр дигәндә, конкрет инициативалы проектларны гамэлгэ ашыру максатларында гражданнарның, индивидуаль эшкуарларның һәм Россия Федерациясе законнары нигезендә барлыкка килгән юридик затларның ирекле нигездә түләнә торган һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә жирле бюджетка күчерелә торган акчалары аңлашыла.

3. Инициатив проект гамэлгэ ашырылмаган очракта, инициатив түләүләр аларны жирле бюджетка күчергән затларга (шул исәптән оешмаларга) кайтарылырга тиеш. Инициатив проектны гамэлгэ ашыру йомгаклары буенча инициатив проектны гамэлгэ ашыру максатларында файдаланылмаган инициатив түләүләрнең калган өлеше барлыкка килгән очракта, курсәтелгән түләүләр аларны жирле бюджетка күчергән затларга (шул исәптән оешмаларга) кайтарылырга тиеш.

Жирле бюджетка күчерелгән затларга (шул исәптән оешмаларга) кире кайтарылырга тиешле инициатив түләүләр суммаларын исәпләү һәм кире кайтару тәртибе Жирлек Советы каары (Совет вәкаләтләрен гамэлгэ ашыручы гражданнар жыены каары) белән билгеләнә.

4. Инициатив проектларны гамэлгэ ашыру шулай ук кызыксынган затларның ихтыярий мөлкәти һәм (яисә) хезмәт катнашулары рәвешендә дә тәэммин итelerгә мөмкин.».

16. 71 статьяның 9 өлешенә түбэндэгэ эчтэлекле бишенче абзац өстөргэ:
«Россия Юстиция министрлыгы порталында хокукий акт текстын урнаштыру «Россия Федерациясендә норматив хокукий актлар» (<http://pravo-minjust.ru>, <http://право-минюст.рф>).»

17. 79 статьяды:

3 өлешне үз көчен югалткан дип танырга;

7 олеш:

түбэндэгэ эчтэлекле яца өченче абзац өстөргэ:

«Россия Федерациясенең милли үсеше максатларын һәм гавами хакимият органдары эшчәнлегенең аларга ирешү юнәлешен билгели торган документлар;»;

оченче - жиденче абзацларны дүртенче - сиғезенче абзацлар дип санарага;

9 өлешне түбэндэгэ редакциядә бәян итәргә:

«9. Жирлек бюджеты турындагы карап белән түбэндәгеләр раслана:

- Россия Федерациисе Бюджет кодексының 160.1 статьясында каралган очракларда бюджет көрмәренең баш администраторлары исемлеге;
- Россия Федерациисе Бюджет кодексының 160.2 статьясында каралган очракларда бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторлары исемлеге;
- чыгым төрләренең бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары, төркемнәре (төркемнәре һәм төркемчәләре) йә чыгым төрләренең бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм эшчәнлекнен программага карамаган юнәлешләре), чыгымнар төрләренең төркемнәре (төркемнәре һәм төркемчәләре) һәм (яисә) эшчәнлекнен программага карамаган юнәлешләре), бюджетлар чыгымнары классификациясенең чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) чыгымнар төрләре төркемнәре (төркемнәре һәм төркемчәләре) буенча, шулай ук бюджетлар чыгымнары классификациясенең тиешле бюджетлар чыгымнары классификациясенең бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча, тиешенчә Россия Федерациисе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы Законында, муниципаль Жирлек Советында, хокукий актында билгеләнгән очракларда бюджет чыгымнары классификациясенең бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет ассигнованиеләрен бүлү;
- бюджеттан тыш дәүләт фондлары бюджетларыннан тыш, чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) бюджет чыгымнарының ведомство структурасы;
- гавами норматив йөкләмәләрне үтәүгә жибәрелә торган бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме;
- чираттагы финанс елында (чираттагы финанс елында һәм план чорында) Россия Федерациисе бюджет системасының башка бюджетларына бирелә торган бюджетара трансферлар күләме;
- чираттагы финанс елына һәм план чорының беренче елына бюджет расланга торган (расланган) чыгымнарының гомуми күләме бюджет чыгымнарының гомуми күләменең кимендә 2,5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациисе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансферлар исәбеннән каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), план чорының икенче елында бюджет чыгымнарының гомуми күләменең кимендә 5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациисе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансферлар исәбеннән каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча) расланган (бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча);
- чираттагы финанс елына бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары (чираттагы финанс елы һәм план чоры);
- муниципаль эчке бурычның югары чиге һәм (яисә) муниципаль тышкы бурычның югары чиге, чираттагы финанс елыннан (чираттагы финанс елы һәм һәр елгы план чорының) килүче елның 1 гыйнварына торышы буенча, шул исәптән муниципаль гарантияләр буенча бурычның ин югары чиге күрсәтелеп;
- федераль бюджетның һәм Россия Федерациисе бюджеттән тыш дәүләт фондлары бюджетларының, Татарстан Республикасы бюджетының һәм бюджеттән

тыш дәүләт территориаль фондлары бюджетларының, жирле бюджетның Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы законында, Дәүләт Советы муниципаль хокукий актында билгеләнгән башка күрсәткечләре.»;

18. 81 статьяда:

1 өлештә «торак пункт» сүзләреннән соң «(яисә аның территориясенең өлешләре)» сүзләрен өстәргә;

2 өлешне тубәндәге редакциядә бәян итәргә:

«2. Элеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән гражданнарның бер мәртәбә бирелә торган түләүләрен керту һәм куллану мәсьәләләре жирле референдумда хәл ителә, э «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 25.1 статьясындагы 1 өлешенең 4, 4.1 һәм 4.3 пунктларында гражданнар жыенында каралган очракларда хәл ителә.».

Татарстан Республикасы
Кайбыч муниципаль районы
Мөрәле авыл жирлеге Советының
2022 е. 11 февралендәге 26 нчы номерлы
каарына 2 нче күшымта

«Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының «Мөрәле авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр керту турында» Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының Мөрәле авыл жирлеге Советы каары проектына гражданнар тәкъдимнәрен исәпкә алу тәртибе

1. «Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Мөрәле авыл жирлеге Уставына үзгәрешләр керту турында» каар проектына тәкъдимнәр Кайбыч муниципаль районының Мөрәле авыл жирлеге советына тубәндәгә адрес буенча Кайбыч районы, Мөрәле авылы, Узәк урам, 45 нче йорт қушымта бирелгән урнәк буенча язма рәвештә төзәтмәләр таблицасы рәвешендә кертелә:

№ №	Пункт, пунктча	Каар проекты тексты	Проект тексты	Төзәтмәне исәпкә алып, проект тексты	Төзәтмә авторы (Ф.И.А., адрес, телефон, эш, уку урыны)

Тәкъдимнәр Мөрәле авыл жирлегенең мәгълүмат стендында урнаштырылган көннән алып эш көннәрендә 8 сәгатьтән 17 сәгатькә кадәр бер ай эчендә кабул ителә.

2. Чыгыш хокуки белән гавами тыңлауларда катнашуга гаризалар тубәндәгә адрес буенча: Татарстан Республикасы, Кайбыч районы, Мөрәле авылы, Узәк урам, 45 нче йорт. Шәхсән яки почта аша бирелә (конвертта «Устав» яки «гавами тыңлаулар» тамгасы белән), шулай ук 8(843)70-32422 факс буенча.

Заявкалар эш көннәрендә гавами тыңлаулар уздыру датасына кадәр 7 көннән дә сонга калмыйча 8 сәгатьтән 17 сәгатькә кадәр кабул ителә.

3. Гражданнарның тәкъдимнәре Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Мөрәле авыл жирлегенең Советы аппараты хезмәткәрләре тарафыннан теркәлә һәм законлылык, хокук тәртибе мәсьәләләре буенча дайми комиссиягә, гавами тыңлаулар үткәру буенча жирле үзидарәгә тапшырыла.

Татарстан Республикасы
Кайбыч муниципаль районы
Мөрәле авыл жирлеге Советының
2022 е. 11 февралендәгеге 26 нчы номерлы
каарына 3 нче күшымта

Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Мөрәле авыл жирлеге Советының «Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы «Мөрәле авыл жирлеге» муниципаль берәмлеке Уставына үзгәрешләр керту туринда» каары проекты буенча гавами тыңлаулар үткәрү тәртибе

1. Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Мөрәле авыл жирлеге Советының «Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы «Мөрәле авыл жирлеге» муниципаль берәмлеке Уставына үзгәрешләр керту туринда» каары проекты буенча гавами тыңлаулар Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының «Мөрәле авыл жирлеге» муниципаль берәмлеке уставының 19 статьясы, әлеге Тәртип нигезендә уздырыла.

2. Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Мөрәле авыл жирлегенең Советына гавами тыңлаулар уздыру датасына кадәр 7 көннән дә соңга калмыйча язма гаризалар тапшырган кешеләр дә үзләренең тәкъдимнәрен аргументацияләү өчен чыгыш ясау хокуку белән гавами тыңлауларда катнашучылар булып тора.

3. Халык тыңлауларында чыгыш ясау хокукуннан башка, гавами тыңлауларда катнашучы барлык кызыксынуучы кешеләр, массакүләм мәгълүмат чаралары катнашырга мөмкин.

4. Катнашучыларны теркәү гавами тыңлаулар башланганчы 30 минут кала башлана.

5. Халык тыңлауларында рәислек итүче булып Жирлек башлыгы яисә аның йөкләмәсе буенча Жирлек житәкчесенең башка вазыйфаи заты тора.

6. Халык тыңлаулары рәиснең кереш сүзе белән ачыла, ул катнашучыларга фикер алышына торган мәсьәләнен асылы, тыңлаулар уздыру тәртибе туринда хәбәр итә.

7. Беркетмәне рәсмиләштерү, кергән тәкъдимнәрне, рекомендацияләрне исәпкә алу өчен, рәис тәкъдиме буенча, житәкчө hәм секретариатның ике әгъзасы составында гавами тыңлаулар секретариаты сайланы.

8. Төп доклад белән Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Мөрәле авыл жирлегенең законлылык, хокук тәртибе hәм жирле үзидарә мәсьәләләре буенча дайми комиссиянең каары белән вәкаләтле депутаты чыгыш ясый.

9. Чыгыш хокуку белән гавами тыңлауларда катнашучылар, гариза бирү вакытына карал, чират тәртибендә үз тәкъдимнәрен аргументацияләү өчен чакырыла.

10. Гавами тыңлауларда катнашучыларның чыгышлары 7 минуттан артык дәвам итәргә тиеш түгел, рәислек итүче рөхсәте белән чыгыш ясау вакыты озайтылырга мөмкин, эмма 3 минуттан да артык түгел.

11. Гавами тыңлауларда катнашучылар чыгыш ясаучыларга председатель рөхсәте белән сораулар бирергә хокуклы.

12. Гавами тыңлауларда катнашучылар гавами тыңлаулар барышына тыкшынырга, аларны туктатырга һәм аларны үткәрүгә комачауларга хокуклы түгел.

13. Гавами тыңлаулар уздырганда тәртип саклау гавами тыңлауларда катнашу өчен мәжбүри шарт булып тора.

14. Халык алдында тыңлаулар уздыру тәртибен бозган очракта, рәис аларны утырыш залыннан алыш ташлауны таләп итәргә хокуклы.

15. Чыгышлар тәмамлангач, рәислек итүче гавами тыңлаулар секретариаты житәкчесенә ачык тыңлаулар барышында әйттелгән тәкъдимнәрне, рекомендацияләрне төгәлләштерү өчен сүз бирергә мөмкин.

16. Гавами тыңлауларда катнашучыларның барлык искәрмәләре һәм тәкъдимнәре секретариатка язма рәвештә тапшырыла һәм гавами тыңлаулар беркетмәсенә күшүп бирелә. Гавами тыңлаулар беркетмәсенә Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районнының Мөрәле авыл жирлеге Советы рәисе имза сала һәм ул билгеләнгән тәртиптә саклана.

17. Гавами тыңлаулар нәтижәләре буенча бәяләмә законлылык, хокук тәртибе, жирле үзидарә мәсьәләләре буенча Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Мөрәле авыл жирлегенен дайми комиссиясе тарафыннан әзерләнә.

18. Гавами тыңлаулар нәтижәләре буенча бәяләмә мәгълүмат стендларында урнаштыру юлы белән халыкка житкерелергә тиеш.

19. Гавами тыңлаулар уздыруны оештыру һәм матди-техник тәэмин итү Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районнының Мөрәле авыл жирлеге Советы аппараты һәм Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районнының Мөрәле авыл жирлеге Башкарма комитеты тарафыннан гамәлгә ашырыла.